

הדלקה עושה מצוה או הנחה עושה מצוה

- עיין בסוגיית הגמרא במסכת שבת כב: "מאי הוי עלה – הדליקה חרש שוטה וקטן לא עשה ולא כלום". ורש"י שם. ותוס' ד"ה דאיבעיא להו, וד"ה מכבה וד"ה שמע. באר את צדדי הספק, מה הסברא לומר שהנחה עושה מצוה או הדלקה עושה מצוה?
- האם במקרה שהניח נר בפתח ביתו מבחוץ ולאחר מכן בא והדליקו יצא ידי חובה? עיין במשא ומתן בסוגיא בדין עששית שהיתה דולקת והולכת, השווה את גרסת סוגייתנו בתרוץ הגמרא לגרסת הרשב"א – באר את ההבדל בין הגרסאות?

חידושי הרשב"א מסכת שבת דף כב עמוד ב

חזינן אם הדלקה עושה מצוה מדליק מנר לנר. דהא ילפינן ממנורה דכל דליכא בזווי מצוה שרי ולא חיישינן לאכחושי מצוה, וכיון שכן הכא ליכא משום בזווי מצוה דבשעה שמדליק מדליק ממצוה למצוה, ואי הנחה עושה מצוה הוה ליה כמדליק בקינסא, דבשעה שמדליק לא מקיימא מצוה, והלכך אסור, ואפילו בפתילות ארוכות אי אפשר דהא בעינן הנחה לבתר הדלקה, ולקמן נמי הכי גרסינן מכבה ומגביהה ומדליקה וחוזר ומניחה מיבעי ליה דלמאן דאמר הנחה עושה מצוה בעינן הנחה לבתר הדלקה. וקיימא לן דהדלקה עושה מצוה והלכך מדליקין מנר לנר, ודוקא בפתילות ארוכות אבל בקינסא אסור לכולי עלמא דהא איכא בזווי מצוה.

- עיין בדברי הרמב"ן בסוגייתנו, מהו מעמדו של מעשה ההדלקה למ"ד הנחה עושה מצוה?

חידושי הרמב"ן מסכת שבת דף כב עמוד ב

למ"ד הנחה עושה מצוה צריך להדליק ולהניח הנר דלוק במקומו ומברך בשעת הנחה להניח נר של חנוכה, ולפום הכי גרסינן לקמן ומגביהה ומדליקה וחוזר ומניחה מיבעי ליה ולא גרסינן ומגביהה ומניחה וחוזר ומדליקה, ומיהו קשיא לי אמאי מכבה כלל הא אמרינן השתא דאמרת הדלקה עושה מצוה הדליקה חש"ו לא עשה כלום אלמא למ"ד הנחה עושה מצוה אף על פי שהדלקתה בפסול הנחה כשרה מכשרת ה"נ אמאי מכבה במגביהה וחוזר ומניחה דיו, וי"ל כיון דמאתמול הוא הרואה אומר לצרכו הוא דאדלקה אתמול דלא ידעי השתא למאי הודלקה אתמול ובין שהודלקה לשם נר דשבת או לשם נר חנוכה כל הדלקה דמאתמול לא מתכשרא היום, ועוד י"ל דלמ"ד הנחה עושה מצוה צריך להדליקה כשהוא בידו ואח"כ יניחה הא אלו הנחה בפסול נפסלה אותה הדלקה לגמרי הלכך צריך לכבותה ולהגביהה ולהדליקה ולעשות הנחה בהכשר, כנ"ל.

קדושת לוי, בראשית דרושים לחנוכה

אמרו רבותינו ז"ל (שבת כב:): הדלקה עושה מצוה, רצה לומר שאדם יתלהב לעבודתו וזהו הדלקה ולפי שבהתלהבות יש שמתלהב לדברים בטלים והצדיק שמתלהב רק לקדושה זהו נקרא הנחה דמנוחה נקרא הכלי שמכניס בו האהבה שבהכנסתה לכלי יש מנוחה לאהבה ששורה בדבר. וזהו מאן דאמר הנחה עושה מצוה, שיהא להדלקה הנחה שיכנס האהבה בכלי שיתלהב לעבודתו ולזה רמזו חכמי האמת דהנחה הוא מדת מלכות דעל ידי שממליך להבורא על זה ההתלהבות יש לו מנוחה בעבודת בורא ברוך הוא:

עין אי"ה שבת פרק שני יב

טומאת השמנים, השחתת המדות והדיעות, שבאה למחנה ישראל מסבת התגברות היונים ושלטונם, היא הצרה היותר אימה הנוגעת עד נפש האומה. זאת היא אמנם ממפלאות תמים דעים, שאם הדיעות המסתעפות מן עומק יסוד התורה, אחדות השם יתברך ואמונתו, נפגמו מתגרת עול יונית, הנה כשם שהכהן הכללי שבעם ד' הוכן להורות חוקי ד' ומשפטיו, להראות בפועל תוכן של חיים קדושים וטהורים למען היות למופת לעם כולו, כן יש בכל אדם מישראל צד כהונה, מפני שבכללם המה ממלכת כהנים וגוי קדוש. התשוקה הפנימית, לקדושת החיים ולדעת התורה וללכת בדרכיה, היא גנוזה בעומק הלב הישראלי. וכבר ביארנו בע"ה בתעודת מעשר שני הנאכל לבעלים, שהוא בא לעורר את יסוד הכהונה העצמית הנמזגת בנפש כל אדם מישראל. והנה הכהונה בכללה מתפשטת על דרכי החיים ועל כל מרחב הדעה הטהורה, גם היא היתה כבר מוכנת להתחלל מכחה של יון. אבל עוד יותר עמוק בלב שוכן אור הנשמה הישראלית, ששם גנוז הקשר הפנימי של האיש הישראלי...

